

Delavska Pravica

Glasiło krščanskega delovnega ljudstva

Izhaja vsak četrtek pop.; v slučaju praznika dan poprej — Uredništvo: Ljubljana, Miklošičeva c. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo

Posamezna številka Din 1.— ~ Cena: za 1 mesec Din 4.—, za četrt leta Din 10.—, za pol leta Din 20.—; za inozemstvo Din 7.— (mesečno) — Oglasi: po dogovoru

Oglasi, reklamacije in naročnina na upravo Delavske zbornice, Miklošičeva cesta 22, I. nad. Telefon 2265. — Štev. čekovnega računa 14.900

Kdo skuša cepiti delavske vrste?

Ob času, ko je zaradi sankcij odpovedan kruh nad 10.000 Slovincem! Ob času, ko vsi tako živo čutimo, da trhla stavba današnjega gospodarskega in socialnega reda potrebuje nove temelje, ki ne morejo biti in tudi ne bodo drugačni, kot iz ljubezni do delovnega ljudstva priborjena socialna pravica? Ko se delovno ljudstvo že zaveda, da samo ono doprinaša žrtve za ozdravitev celotnega narodnega organizma, se našo čisto delavsko organizacijo JSZ, ki ima članstvo, kakor tudi vodstvo sestavljeno iz samih delavcev in nameščencev, hoče zaplesti v spore, ki naj bi imeli za posledico cepitev delavskih vrst.

Ali je to mogoče, vprašujejo naši člani, naše skupine in prijatelji JSZ? Ali je mogoče, da baš ob sedanjem času nima že zelo dolgo nam nasprotni tabor nobene važnejše naloge, kot da poskuša cepiti delavske vrste in si končno opere roke nad škodo, prizadeto vsemu delavstvu; poudarjamo, da vsemu delavstvu, ker proti moči kapitala predstavlja delavstvo močan faktor le tedaj, če je v svojih elementarnih zahtevah enotno.

Argumenti nas ne zanimajo, ker se našo delavsko borbo tlači ob različnih časih pač času primerno; pa naj potem ena klika proglašajo naše tabore za protinardne in protidržavne, druga zopet pritiska pečat, da smo nekatoliški in nekrščanski, da smo ob vsaki, tudi najmanjši zahtevi po pravičnosti že prevratniki, marksisti itd. Poljubi bič! Po njih delih jih boste spoznali in zato moramo na tem mestu našim članom dati jasno navodilo: Zahtevajte legítimacijo, katero delavstvo vas pošilja z ukazom, da cepite delavske vrste?

Naši člani poznajo postanek Jugoslovanske strokovne zveze, njene borbe in podvige, pa tudi žrtve, ki jih je borba nalagala vsem, ki zaslužijo, da so v naših imenikih zapisani z zlatimi črkami. Vsi očitki so že leteli nanje, še nihče pa si ni predrznil izgovoriti očitka, da ima JSZ v svoji sredi ljudi, ki bi le za trenutek pozabljali na delavstvo zaradi nekih koristi, ki jih potrebuje katero koli gibanje, a zaradi neiskrenosti v socialnih vprašanjih ni znalo zajeti delavca.

Mnogo smo si prizadevali, da bi doznali, iz katerih delavskih vrst se pojavlja poskus cepitve, povpraševali smo po tovarnah, po mestih in po deželi, povpraševali smo v Mariboru, Celju, Kranju, Novem mestu in drugod ter prejeli odgovore, da mora to izhajati iz Ljubljane po receptu od »zgornj navzdol« in najbrže od ljudi, ki jim JSZ ni zanesljivo torišče za izvajanje najnovejšega socialnega programa, ki proti težnji za novim občestvom hoče braniti individualnost (ki je više ni doslej postavil noben dosedaj znani družabni red, kot ravno kapitalistični, v katerem živimo). Prejeli pa smo tudi odgovore, da naša javnost svari pred poskusom cepitve in da naj za krščansko delavstvo ostane enotna organizacija JSZ. Veseli nas, da javnost odklanja cepitve, naša organizacija pa vsiljene in naročene borbe proti JSZ nikoli ne bo pustila zaplesti v borbo proti delavstvu, katerega bo vedno in vedno opozarjala, da bo račune za spore v delavskih vrstah plačalo delavstvo samo, da med delavstvom ni sporov in da sta si v borbi za svoje pravice slovenski kmet in delavec vedno bližja in drug drugemu v pomoč. Ko bosta oba stanova od spodaj navzgor tako organizirana, kot izvaja organizacija delavskega stanu JSZ, bomo slične poskuse za cepitev delavskih ali pa tudi kmečkih vrst našli le še v kroniki socialne preobrazbe slovenskega naroda.

Jemljemo na znanje

G. Rudolf Smersu, pravni referent OUZD, je v januarski številki »Kresa«, glasila slovenskih fantov, objavil članek »Nova strokovna delavska organizacija«. Članek je skoro dobesedno ponatisnil »Naš list«, glasilo katoliške akcije za kamniško dekanijo, v svoji februarjski številki, kar smatramo za znak, da se s stališčem Smersujevega članka strinja. »Slovenec« od 2. februarja je omenjeni članek v svoji delavski prilogi pohvalil. — »Jutro« od 2. febr. članek iz »Kresa« deloma ponatiskuje in naznačuje, da smo z njim krščanski socialisti izključeni iz katoliškega občestva.

Dejansko je G. Smersu z omenjenim člankom, ki ga danes ponatiskujemo, otvoril javen boj. Jemljemo torej to dejstvo na znanje.

Mi, organizirani krščanski socialisti, smo čez deset let mislili, da se bo cel sklop perečih sodobnih spornih vprašanj, ki nujno trkajo na vrata po dokončni javni rešitvi, v slovenski katoliški skupnosti razvozljal kakor spor zrelih, a samostojnih bratov ene in iste družine.

Varali smo se. — Vodstvo in zakoniti zbor zaupnikov JSZ točno ve, zakaj gre. Kajti zadnja leta, tudi leta diktature, je zboroval skoroda stalno. Ve, da smo ponovno apelirali na vse prizadete inštanace. Zrelo, moško, preudarno, zavedajoč se odgovornosti pred javnostjo in zgodovino. Nič ni zaleglo. Zaman je bila vsa naša uvidevnost in vse naše prizadevanje. Še 15. decembra smo s pooblaščenimi zastopniki »Združenih« podpisali s Celju sporazum. Ljudje pa, ki so s podpisom od 6. XII. izdali na slovensko duhovščino zoper JSZ gorostasno okrožnico, so se čutili prizadete s člankom »Ljubezem« pa je prva iz naše božične številke, ki se je vobče odlikovala po svojih resnih in jasnih člankih. In šli so ter obelodanili v omenjeni številki »Kresa« naslednji članek:

Rudolf Smersu:
NOVA STROKOVNA DELAVSKA ORGANIZACIJA

Nedavno se je ustanovila v Ljubljani nova delavska strokovna organizacija z imenom Zveza združenih delavcev. V svoji izjavi, ki jo je objavila v »Slovencu« dne 3. decembra 1935, pravi: »Nas je poklicalo v življenje slovensko katoliško delovno ljudstvo, da ga rešimo iz objema kapitalizma in marksizma in pripravimo pot za obnovo družabnega reda po evangelijskih naukih in po naukih papežev okrožnice »Quadragesimo anno«.

Ta dogodek smo z veseljem pozdravili vsi iskreni katoličani na Slovenskem. Ta dogodek je v naši kulturni zgodovini podoben nastopu škofa Mahniča, ki je z odločno gesto napravil konec vsakemu slepomisenju in eincaju, konec nedoslednosti in nergaštvu ter postavil pred vsakogar veliki in neizprosn: ali — ali: ali katolik ali liberalce, ali katolik ali socialist, ali za Kristusa ali proti njemu, ali po papeških okrožnicah ali brez njih in proti njim.

Prav tako je nova delavska organizacija presekalala z vsakim slepomisenjem, z vsakim koketiranjem z marksizmom in socializmom ter napovedala borbo vsaki načelni meglivosti in nergaštvu, vsaki diktaturi enega stanu nad drugim, vsakemu netenju razrednega sovraštva, vsakemu smešenju cerkvenih naukov in duhovščine ter pokazala, da mora biti tudi delavska organizacija zgrajena na načelih, na trdnem temelju, ki ga ne bo razmajala prva sapica.

II.

Morebiti bo kdo rekel, saj vendar že imamo delavsko organizacijo, Jugoslovansko strokovno zvezo (JSZ). Cemu se je ustanovila še druga, nova delavska organizacija?

Res, v Sloveniji smo imeli doslej samo JSZ. Toda vodstvo JSZ vodi svojo organizacijsko ladjo po takih nevarnih in kalnih vodah, da je postalo nujno potrebno, da prevzamemo novi ljudje krmilo te ladje v roke, in če to ne gre, da si steželo novo ladjo in zadržavo pod jasno nebo in v čiste vode.

Preglejte pisanje časopisov in revij, ki jih je izdajala JSZ, Delavske pravice, Ognja, Mladega plamena in Besede. Tu je bilo nešteto napadov na orlovstvo — našo najboljšo organizacijo, kar smo jih

sploh kdaj imeli, na slovenske voditelje, na katoliške kapitaliste, pri čemer se je kazalo na naše združništvo, ki mu po zaslugi dr. Janeza Ev. Kroka in njegovih naslednikov v Zadrudni zvezi težko najdemo primere po uspehu in pomenu, na inozemske katoliške državnike Gil Roblesa, Dolfussa, Brüninga, Šraneka, na katoliške organizacije in katoliške stranke v drugih državah, na nemško krščansko strokovno organizacijo in na njen program, na centrum, na avstrijske krščanske strokovničarje in tako dalje brez konca in kraja, smešili so papeža in njegove nauke, zlasti njegovo zamisel stanovske ureditve družbe, omalovažujoče pisali o našem velikem vodji dr. Janezu Evan. Kreku, propagirali in zagovarjali pa vse vrste marksizem in kolektivizem kljub vsej jasni obsodbi marksizma in kolektivizma v okrožnici »Quadragesimo anno«.

III.

Religiozni socializem, krščanski socializem so protislovni izrazi; nihče ne more biti obenem dober katoličan in pravi socialist. Tako pravi jasno in določno papež Pij XI. v svoji okrožnici »Quadragesimo anno«.

In vendar, kaj vidimo? Uradno glasilo JSZ »Delavska pravica« dan za dnem, v vsaki številki ponavlja tu obojni izraz Celo nekako s poudarkom. Zares, ali ni to upor zoper cerkveno oblast?

V »Kresu« smo o tem že pisali in samo veseli nas, da je naše seme padlo na rodovitna tla in da so iz naše zemlje vstali Mahničevi boreci, ki so znova postavili pred slovensko javnost vprašanje: ali — ali! Dve fronti se ustvarjata in se v borbi zaostrojeta: za Cerkev in proti njej, za papeža in proti njemu. In tudi slovensko delavstvo se mora odločiti in zapustiti megleno sredino. Danes ni več čas, da bi človek tičal z eno nogo v krščanstvu, z drugo pa n. pr. v socializmu, Komur ugaja socializem, naj bo socialist, toda odkrit, kdor pa hoče biti kristjan, naj bo kristjan, toda cel in dosleden.

IV.

V Sloveniji je danes nekako 120.000 delavcev in delavk. Od teh jih je organiziranih v JSZ okoli 4500. In to število je dosegla JSZ v času, ko je imela monopol nad delavskim gibanjem.

Ali ni to naravnost usodno za slovensko delovno ljudstvo? Ali ni to nesreča, da prav za prav strokovno ni organizirano in da zato nima prave možnosti, ni se brani zoper izžemanje in izkoriščanje s strani brezvestnega kapitalizma? Prav zato je slovensko delavstvo v primeri z ostalim evropskim delavstvom zelo na slabem.

Krivda za to strašno dejstvo leži na JSZ, ki ni znala slovenskega delavca, kljub temu, da mu je prirojeno veselje do organizacije, pritegniti v organizacijo. Pritegniti pa ga zato ni mogla, ker mu je hotela vcepiti tujo učnost, iz tujine prinesene nauke, ki so se rodili v židovskih glavah, in ker je vedno bolj trgala vezi z vsem ostalim katoliškim gibanjem. Tako se je naše delavstvo znašlo v silni osamljenosti, ločenosti in zato nejakosti. Pred 25 leti je bilo vse drugače. Takrat je štela krščanska delavska organizacija 6000 članov, čeprav ni bilo v vsej Sloveniji preko 60.000 delavcev. To razmerje med tedaj in danes je naravnost kričeče!

Ker ni našla in ne iskala JSZ stikov z ostalim katoliškim organiziranim gibanjem, tudi ni našla odziva in razumevanja pri delavstvu. Postala je okostenel skelet, ki nikogar ni zanimal, nikogar več privlačeval. Prav zato je bila naša dosedaj edina delavska organizacija čisto osamljena, tuje telo v slovenski katoliški organizirani skupnosti, brez življenjskega stika z drugimi našimi stanovi in organizacijami.

V.

Mnogo se jih je trudilo, da bi prišlo pri JSZ do izprememb. Bilo pa je vse zastonj. Vodstvo je odklanjalo vse nasvete, vse vplive, odklanjalo duhovne voditelje, odklanjalo druge osebe, ki bi rade delale. Vodstva ni bilo mogoče spremeniti, ker je imelo in ima radi svojih nedemokratičnih pravil ogromno moč v rokah in volja delegatov skoraj ne more priti do izraza. Na obnem zboru JSZ ima namreč vsak član in namestnik načelstva po en glas; samo po en glas ima pa tudi vsak delegat, ki zastopa po 30 članov. Na ta način uvidevni delegati niso seveda mogli nikdar ničesar spremeniti in izboljšati; njihov glas je bil glas vpijočega v pušcavi.

Radi tega so se od JSZ najprej ločili krščanski nameščenci. Začeli so s svojo organizacijo in v njej združili z malimi izjemami vse krščanske nameščence v Sloveniji. Tudi ti so hoteli še vedno sodelovati z JSZ in so se z njo dolgo pogajali. Bilo pa je nemogoče sprejeti pogoje, ki jih je kategorično diktirala JSZ. Nič manj kot to je namreč zahtevala, da se nova nameščenska organizacija, ki steje danes že preko 600 članov, popolnoma ukloni nekaterim delavskim strokovnim tajnikom, svojo organizacijo likvidira ter

Za zaščito zdravja in življenja naših rudarjev — Za temeljito sanacijo pok. zav. bratovskih skladnic

Iz kongresa delavskih zbornic v Belgradu

Rudarska anketa

V veliki dvorani Delavske zbornice v Belgradu se je v soboto, dne 25. januarja 1936, vršila anketa o položaju rudarskega delavstva. Ankete se je udeležilo 50 delegatov rudarjev iz vse države in zastopniki raznih ministrstev, glavnih bratovskih skladnic, SUZOR-ja, industrijskih in inženirskih zbornic in centralnega odbora za posredovanje dela.

Prvotno je bilo rečeno, da bo to anketo sklicalo ministrstvo za gozdove in rudnike, kakor tudi, da se bo te ankete udeležil minister za gozdove in rudnike. Končno pa je moralo to sklicati centralno tajništvo Delavskih zbornic. Zastopnik gospoda ministra za gozdove in rudnike pa je na anketi izjavil, da bo ministrstvo to vprašanje proučilo in bo v kratkem sklicalo ponovno anketo.

Rudarski tajnik Jurij Arh iz Zagorja je v svojem referatu »preprečenje nesreč v rudnikih« ugotovil, da je bilo na področju ljubljanske, sara-jevke in belgrajske bratovske skladnice v teku zadnjih desetih let 574 smrtnih nesreč, 3083 težko in 42.823 lažje poškodovanih delavcev. Iz nezdognih blagajne so te tri bratovske skladnice izplačale malo manj kot 48 milijonov dinarjev nezdognih rent. Številke, ki dajo mnogo misliti...

Vojislav Veličkovič je v referatu »pravni in socialni položaj rudarjev« iznesel vso težo krivic, ki se gode rudarskemu delavstvu. V privatnih kakor državnih rudnikih se prav nič ne izvajajo socialno zaščitni zakoni. Tako je, kakor da bi za rudarje zakon o zaščiti delavcev sploh ne veljal. Za vsak prestopok so horendno visoke kazni. Nihče si ne upa prevzeti zaupništva, ker ve, da bo drugi dan brez kruha. Število zaposlenih rudarjev je vsako leto večje (razen na teritoriju Slovenije, prip. uredn.), skupni zaslužki pa so vsako leto manjši. To se pravi, da na račun znižanja plač rudniki sprejemajo v delo nove delavce.

Mate Marič je govoril o »rudarskem zavarovanju«. Ugotovil je, da so rudarji dali vse, da bi sanirali svoje zavarovanje, pa zaradi sile razmer niso uspeli. Zato je dolžnost države, da izvede temeljito sanacijo pokojninskega zavarovanja. K temu referatu je tudi Delavska zbornica v Ljubljani izdelala daljši referat, katerega bomo zaradi važnosti v eni prihodnjih števil v celoti priobčili.

Po referatih se je razvila debata, v katero so posegali posamezni delegati. Vsi so slikali skrajno obupne in žalostne razmere, ki vladajo po naših rudnikih. V imenu zastopnikov JSZ je tov. Rozman iznesel kritiko z ozirom na poročilo zastopnika ministrstva za gozdove in rudnike, ki je rekel, da bo v kratkem za to sklicana ponovna anketa. Ugotovil je, da ni treba prav nobenih anket, ker je gradivo za sanacijo pokojninskega zavarovanja dovolj proučeno in ima gospod minister že vse v svojem predalu. Tudi glede prispevka na obdavčitev rudniške produkcije, kakor tudi uvožene, je sporazum načelno že dosežen. Zato je treba zadevo samo izvesti, ne pa še ponovno proučevati. Z vsakim dnem čakanja pada zavarovanje globlje v finančne težave in ga bo

potem toliko težje sanirati. Zato popravite uredbo in dajte sredstva, da se bo zavarovanje saniralo.

Premalo imamo prostora, da bi mogli prinesiti posamezne slike iz poročil, ki so jih iznašali delegatje. Vsa so bila samo ena strašna obtožba današnje družbe, ki brez ozira na svetost življenja hoče kupičiti ogromne dobičke. Končno je bila k vsem referatom sprejeta naslednja resolucija:

Zaključki rudarske ankete.

Predstavniki rudarjev, delavskih organizacij in delavskih zbornic iz vse države, zbrani na anketi, katero je sklicalo centralno tajništvo Delavskih zbornic v Belgradu na dan 25. januarja 1936, po iznešenih referatih o nesrečnih primerih v rudnikih, pravnem in socialnem položaju rudarjev, o zavarovanju rudarskih in topilniških delavcev, na podlagi ugotovitev, iznešenih v navedenih referatih, kakor vsem gradivu, ki je bil iznešen na anketi, zahtevajo:

1. O odpravi nesrečnih primerov v rudnikih:
a) Da se čimprej uzakoni za vso državo enoten rudarski zakon, ki naj bo zgrajen na najnovejših izkustvih sodobne tehnike in geologije in načelih socialne politike.

b) V zvezi s tem zakonom naj se izdajo novi rudarsko-policijski predpisi, ki naj upoštevajo sedanji način dela. Ti predpisi morajo biti enaki za vso državo in njihov cilj mora biti prvenstvena zaščita zdravja in življenja rudarjev.

c) V novi rudarski zakon se morajo vnesti odredbe o obvezni, praktični in teoretični izobrazbi rudarjev z izpitno usposobljenostjo za kopače. Stroške za to naj nosijo država in podjetja, a pouk naj vrše od rudarske oblasti odrejeni inženirji.

d) V novi rudarski zakon naj se vnese odredba o izvedbi nepristranske in neodvisne kontrole vseh rudniških objektov pod in nad zemljo. Za to kontrolo, na katero podjetja ne smejo imeti nikakršnega vpliva, je treba, da se deli v dva dela. V pogonsko, in splošno za vse rudniške enote banovine. Prva mora biti sestavljena iz dveh do petih najboljših rudarjev-kopačev, ki jih mora predhodno rudarska oblast izprašati in potrditi. Splošna kontrola pa naj se sestavi iz enega avtoriziranega rudarskega inženirja, enega predstavnika rudarske oblasti in enega predstavnika ru-

V s a k delavec in nameščenec

mora v novem letu biti naročnik

„Delavske Pravice“

in s tem aktiven član edino prave, borbene in neodvisne delavsko-nameščenke strokovne organizacije

Jugoslov. strokovne zveze

danes o skušnjah in uspehih na podlagi dela po tej odredbi krožnici, le pri nas smo hoteli biti bolj pametni ko vrhovno cerkveno vodstvo in smo v tej važni točki tako škodljivo zaostali. Zato popravimo, kar se popravi dati.

In ker se je rodila organizacija, ki hoče to popraviti, jo slovenski fantje pozdravljamo in ji stavimo na razpolago vse svoje mlade moči.

*

Na ta članek bomo odgovorili v naslednjih številkah svojega lista stvarno in nedvoumno. Vam, organizirani krščanski delavci in nameščenci! Da bo najmanjšemu našemu bratu postalo jasno: Tu ni več slepomišljenja! Videt ćemo, tko je vera, tko li je nevera.

Opomba: Delavci in nameščenci! Shranite to številko »Delavske Pravice«, zakaj v prihodnjih številkah bomo na javen napad odgovarjali javno. Vi pa boste naše odgovore primerjali s trditvami g. Smersuja in ne bo Vam težko ločiti zrnja od plev. — Uredništvo.

darjev, katerega bo predhodno rudarsko delavstvo po svojem svobodnem preudarku izvolilo po pristojni Delavski zbornici. Sredstva za pokritje teh izdatkov naj se vsako leto vnesejo v proračun ministrstva za gozdove in rudnike.

e) Prva kontrola je podrejena drugi, a druga ministrstvu za gozdove in rudnike. Točnejša navodila in odredbe ima izdati ministrstvo za gozdove in rudnike s posebno uredbo.

Poleg tega je potrebno, da se ministrstvo za gozdove in rudnike preustroji tako, da ne bo obenem delodajalec in nadzorna oblast.

2. V cilju izboljšanja socialno-pravnega položaja rudarjev:

a) Strogo izvajanje vseh obstoječih zakonskih odredb in zaščite pravic rudarjev, osemurni delovni čas, plačanje nadurnega dela in redno izplačevanje in odreditev akordnih tarif posameznim storitvam v prisotnosti in sporazumu z delavskimi zaupniki.

b) Odreditev minimalnega zaslužka v višini stvarnih potreb za preživljanje rudarjev in njihovih družin.

c) Zidanje potrebnega števila zdravih delavskih stanovanj.

d) Oskrbovanje rudarjev z življenjskimi potrebščinami iz rudniških konzumov po nakupnih cenah.

e) Priznanje delavskih organizacij in njihovo pravico dela na izboljšanju gospodarskega položaja rudarskih delavcev.

f) Da se z ozirom na minimalno največjo kazen, ki je predpisana v rudarskem zakonu za kršitve tega zakona od strani rudarskih podjetij, ta poviša v toliko, da bo kar najbolj učinkovala.

3. V cilju ureditve sanacije rudarskega zavarovanja:

a) Da se čimprej izvrši revizija pravil glavne bratovske skladnice v cilju izboljšanja socialnega položaja rudarskega delavstva. Revizija naj predvsem obsega:

Povišanje pokojnin rudarskim delavcem, dalje zmanjšanje let na 25 za dosego polne penzije in povišanje odstotka od 75 na 80.

Da se poviša hranarina za primer bolezn, tako da bo namesto režijske služila kategorijska dnevnicca za osnovo višine hranarine.

Staroupokojenecem — upokojenim pred letom 1924 — je povišati provizije in jih izenačiti z upokojenici, ki so bili upokojeni po letu 1924.

b) Da se povišajo invalidske rente do višine, ki so bile v veljavi do 31. marca 1933.

c) Da se poostre predpisi o vplačilih prispevkov bratovskim skladnicam od strani delodajalcev, odnosno da so dolžni vplačati prispevke brez odlašanja in to najkasneje po dveh mesecih od dne, ko so bili od zaslužkov odtegnjeni.

d) Da se v rudarskem zavarovanju uveljavijo načelo polne paritete, kakor ima to zakon o zavarovanju delavcev v §§ 120 in 127, t. j. da se menjajo predsedniki enkrat od strani delodajalcev, drugič pa od strani delojemalcev.

V cilju popolnega saniranja rudarskega zavarovanja je potrebno izvršiti revizijo uredbe o ustanovitvi centralnega fonda za sanacijo glavnih bratovskih skladnic, in to:

da se v smislu zaključkov ankete iz leta 1934 določi socialni prispevek na vso rudarsko proizvodnjo v vsej državi kakor tudi na ves uvoz rudarskih proizvodov v državo;

da se ukine plačilo prispevkov za centralni fond za sanacijo bratovskih skladnic od 10% celotnih prispevkov pokojninskega zavarovanja glavnih bratovskih skladnic;

da se ob priliki revizije pravil bratovske skladnice izmenja uredba o pomoči rudarskih delavcev in nameščencev v tem pravcu, da se denarne podpore izplačujejo pri borzab dela.

Št. Vid. Krajevna skupina oblačilnega delavstva v Št. Vidu nad Ljubljano priredi v nedeljo 9. febr. ob ¼4 popoldne v Društvenem domu Krekovo proslavo. Vsi prijatelji delavstva iskreno vabljeni!

Kranj. V nedeljo, 9. februarja, bo ob 9 popoldne v dvorani Ljudskega doma članski sestanek. Udeležite se vsi!

Tržič. V nedeljo, 9. februarja, ob 9 popoldne bo v Rokodelskem domu članski sestanek. Vsi na sestanek!

s svojimi člani korporativno prestopi v nameščenke organizaciji JSZ, ki kljub dolgoletnemu obstoju šteje danes recí in piši 50 članov. Ne le to, da likvidira, tudi povsem opusti bi morala svoje delo za korist zasebnih nameščenecv v smislu katoliškega svetovnega nazora in po smernikah papeških okrožnic ter se v vsem podrediti direktivam vodstva JSZ.

Po zgledu nameščenecv so se končno osamosvojili tudi delavci, ki žele več dela in hočejo v svojem gibanju strogo izvajati načela papežev okrožnic. Ustanovili so »Zvezo združenih delavcev«. (Sedež ima v Ljubljani, Velika čolnarska 7/I.), ki se razširja po vsej Sloveniji. Nova organizacija dobro ve, da bo delavstvo doseglo v Sloveniji uspehe le, če bo imelo za program svoje upravitvene borbe prava načela in pravo taktiko, za katero se bo zavzelo tudi celotno slovensko organizirano krščansko ljudstvo.

Danes se bje boj med dvema nasprotnikoma: med krščanstvom in marksizmom. Kdo bo dal junake, ki bodo šli na barikade proti marksizmu in komunizmu? Ali mar gibanja, ki z marksizmom koketirajo, ali pa načelni, brezkompromisarski, vseskozi katoliški pokret?

Naj navedemo tu besede »Našega lista« (dec. 1935): »Tako je torej (z ustanovitvijo Zveze združenih delavcev) prekinjen strašen molk o »Quadragesimo anno« med slovenskim delavstvom. Nepregledno je zlo, ki ga je rodil ta molk. Ves delavski krščanski svet govori

Drobne vesti

Knez namestnik Pavle se je na čelu jugoslovanske delegacije udeležil pogreba angl. kralja Jurija. Imel je zatem številne sestanke z angleškim kraljem, zunanjim ministrom Edenom in tajnikom v angl. zunanjem ministrstvu Vausittardom.

Posvet združene opozicije v Zagrebu je trajal dva dni. Udeleženci izjavljajo, da so zadovoljni z izidom, kaj so sklenili, pa ne povedo.

Tudi radikali, to je večje število odbornikov prejšnje radikalne stranke Navezali so stike s samostojnimi demokrati. Točen rezultat razgovorov pa ni znan.

Občinske volitve v Mošnjah so izpadle takole: Volivec 584. Volilo jih je 480. Lista Pangerca 298 glasov, lista Toneja 182 glasov. Prva lista 16 odbornikov, druga 2.

»Srbi in Hrvati so en narod«, je izjavil v svojem govoru minister za gozdove in rudnike Jančević na shodu v Vojvodini. »Če ne bi bili en narod, če ne bi bilo stoletnih težav Srbov in Hrvatov, da se zedinimo, niti ne bi bili ujedinjeni. Kajti težnja največjih srbskih in hrvatskih sinov je bila, da pride do skupne domovine, a to težnjo je mogel nositi skozi stoletja le nek močan nacionalni čut, da so Srbi in Hrvati en narod.«

II. razred v državnih bolnišnicah bo odpravljen z naredbo soc. ministra. Odslej bo samo en razred.

V Londonu je bila po pogrebu kralja Jurija prava evropska konferenca. Ruski zunanji minister Litvinov in general rdeče armade Duhačevski sta menda najbolje opravila. Izgleda, da se bosta Anglija in Rusija izmodrili. Poročajo o velikih kreditih in ruskih naročilih v Angliji. — Nemški zunanji minister Neurath se je zanimal za angleško-francoski sporazum glede Rena. — Francoski zunanji minister Flandin je pripovedoval Angležem, kako se vsa Francija boji Hitlerja, če bi za obletnico svojega »pohoda« na oblast odpravil demilitarizirani pas ob Renu. — Avstrijski podkanceler knez Starhemberg je tudi pripovedoval o strahu Avstrije (bolje: avstrijske vlade) pred Hitlerjem in da bi bilo najbolje, če bi prišli nazaj Habsburžani. — Zelo živahna sta bila tudi romunski kralj Karol in zunanji minister Titulescu. — Tudi bolgarski kralj Boris je imel politične konference.

Nova francoska vlada je dobila v parlamentu ogromno večino 200 glasov. Zanimivo je, da kljub prerokbam raznih francoskih in inozemskih časnikarjev frank še ni prav nič padel, ampak je nasprotno prav trden in da ima Narodna banka še zmerom 76% zlatega kritja. Za vlado so glasovali socialisti, radikali in republikanci, komunisti pa so se vzdržali in prvič, odkar so zastopani v francoskem parlamentu, niso glasovali proti vladi.

V Grčiji so bile volitve. Največ so dobili venizelisti-republikanci. Vendar sami nimajo večine v parlamentu. Monarhistične stranke nočejo iti z njimi, same so pa tudi preslabe za vlado. Znatno pomirjenje bo gotovo nastopilo s smrtjo generala Kondilisa, ki se je iz vnetega republikanca zadnja leta prelevil v zagrozenega monarhista. Kralj Jurij II. skuša doseči pomirjenje in zlasti kroti vročekrvne v vojaških suknhajh.

Oborožujejo se: Anglija bo zgradila 11 novih linijskih ladij, 36 križark; letno: 18 rušilcev in 2000 avionov. Suhozemna vojska bo v bodoče enaka nemški: 500.000 mož. — Nemčija ima po sporazumu z Anglijo pravico zgraditi 184.000 ton vojne mornarice. 101.000 ton je že ima. Trenutno ima Nemčija v gradnji 44 bojnih ladij. — Avionov vseh vrst mora imeti Nemčija prav kmalu toliko, kot vse njene sosedo, tako pravijo »führerji«. — Velikih tankov ima danes Nemčija 3000. Tovarna Opiel, kjer dela 10.000 delavcev noč in dan v treh izmenah, dá mesečno 200 novih velikih tankov in 300 manjših. — Neutralna Švica je temeljito preuredila svojo armado in jo organizirala v 8 divizij modernega sestava.

V Italiji bo zaplenjena vsa volna — za vojsko. 50.000 novih delavcev bo poslanih v vzhodno Afriko. Vsi moški državljani bodo dobili državljanske knjižice, v katere se bo vpisovalo, kakšen je kdo.

Mornarski štrajk v Avstraliji traja že več tednov. Podjetniki nočejo sprejeti zahtev mornarjev.

200 rudarjev je ostalo v gorečih rovih nekega rudnika blizu Kalkute v Indiji.

Strokovna poročila

Kovinarji

Jesenice. V nedeljo, 2. februarja t. l., se je vršil občni zbor skupine kovinarjev Jesenice z običajnim dnevnim redom. Jedrnata poročila odbornikov so člani z zanimanjem vzeli na znanje, posebno poročilo o podpornem fondu skupine, katera je v minulem letu izdala za 9000 Din podpor in ima še prebitek 35.000 Din, ki z vsakim letom narašča. Zastopnik centrale tov. Joško Rozman nam je v svojem govoru podal cilje in smernice JSZ ter stvarno in pošteno delo centrale. Tov. Pukšič je v svojem govoru odločno odklanjal in obsojal govornice in obsodbe gotovih krogov, kateri nas hočejo odeti s plaščem tujega imena. Sledile so volitve upravnega odbora ter je občni zbor predlagano listo odobril. K predlogom je bil stavljen nov člen podpornega fonda in soglasno sprejet. Razvila se je živahna debata pri raznoterostih ter o bodočem delu skupine, nakar je najstarejši izvoljeni odbornik občni zbor zaključil. — Istega dne se je zvečer vršila seja uprav. odbora, na kateri so se izvolili odborniki, ki so zasedli sledeča mesta: Predsednik Pukšič Alojz, podpredsednik Klavžer Peter, tajnik Noč Albin, blagajnik Ližof Franc, Bergant Franc in Keržič Ivan, odbornika; nadzorstvo: Novak Tomaž, Jaroša Alojz ter Ažman Franc. Za polnomočnega zastopnika skupine Jesenice se določi poleg predsednika še tov. tajnik. Odbor poziva člane, naj se v vseh primerih zadev takoj javijo odboru za rešitev, da ne bodo zadeve zastarele.

Krajevna bratovska skladnica na Jesenicah razglašajo: Za mesec februar 1936 se odreja sledeči vrstni red zdravniške službe ob nedeljah, ki velja za vse družinske člane brez razlike na njih bivališče, in sicer: 2. februarja g. dr. Čeh Milan, 9. februarja g. dr. Kogoj Frančišek, 16. februarja g. dr. Čeh Milan, 23. februarja g. dr. Kogoj Frančišek.

Papirničarji

Goričane - Medvode. Po sklepu zadnje seje odbora se bo vršil v nedeljo, 16. februarja, ob 8. uri zjutraj v Društvenem domu v Preski 16. redni letni občni zbor Strokovne skupine papirniškega delavstva Medvode. Na dnevnem redu je: 1. Overovljenje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. poročilo odbora, a) predsednika, b) tajnika, c) blagajnika; 3. poročilo nadzorstva; 4. volitve odbora in nadzorstva; 5. predlogi in slučajnosti. Na občnem zboru bo poročal tudi zastopnik centrale JSZ. Tovariši delavci: danes v tem razrvanem času, ko stoji vse prikrto ali odkrito na strani naših izkoriščevalcev, kapitalistov, nam je ostala samo še naša neodvisna delavska organizacija, ki z nami čuti in res za nas dela. Zato le njej posvetimo vse svoje moči. Ni zadosti, da samo v redu plačujemo članarino, ampak da tudi z njo živimo in v njej sodelujemo, v tem je moč organizacije. Na občnem zboru bomo pregledali delo naše organizacije, kaj je prav in kaj ni, in se bomo pogovorili, kako naj jo še izpopolnimo. Organizacija smo mi vsi, zato je dober nasvet vsakega člana dragocen. Zato naj nihče ne manjka. Udeležba je za vse člane obvezna. — Odbor.

Goričane - Medvode. Tudi v naših obratih smo izvolili obratne zaupnike. V obratu Medvode je bila vložena samo ena kandidatna lista, na kateri so izvoljeni: dva naša zaupnika in en socialistični. V obratu Goričane, kjer se voli šest zaupnikov, je dobila od obstoječih treh organizacij vsaka po dva zaupnika. Vloženi sta bili dve kandidatni listi, in sicer skupna lista skupine JSZ in podružnice SDSZ in lista NSZ. Dočim je skupna lista napredovala od lanskega leta za 15 glasov, so »plavi« komaj obdržali svoje glasove. Volilna borba je bila precej ostra, a od naše strani dostojna, dočim so se »plavi« posluževali vseh sredstev in intrig, da se obržijo na površju. Skušali so oblatiti pred delavstvom naše kandidate kot nesposobne in celo nepošteno, ki delajo samo za svojo osebno korist, kar pa ne morejo niti v najmanjšem primeru dokazati. Toda naše delavstvo je zavedno in dobro ve, da so vse dosedanje pridobitve pridobljene v dolgoletnih borbah naše organizacije in njenih starih, preizkušenih borcev, in ne naseda nekim novim, neizkušenim ljudem, ki mu ob času volitev veliko obljubujejo, a dobro vedo,

da svojih obljub ne bodo izpolnili. — O tem, kako so neki gotovi ljudje pripravljali tretjo, tako zvano rumeno podjetniško listo, pa potem, ko so naši zavedni delavci odklonili podpise in je tako njih akcija propadla, vsi kompaktno glasovali za »plave«, bomo poročali drugič. — Tovariši, kakor ste se zadržali pri teh volitvah, vztrajajte še nadalje, zaupnike in organizacijo sodite po njih delih, ne pa po obljubah in besedah. Le če se boste po tem ravnali, lahko upate na boljšo in srečnejšo bodočnost. Naj živi borba! — Star papirničar.

Kemični delavci

Domžale. V nedeljo, 9. febr., bo ob 10 dop. v Društvenem domu v Grobljah ustanovni občni zbor naše strokovne skupine kemičnih delavcev v Domžalah. Vse tovariše prosimo, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo. Polagali bomo temelje naši skupini in se dogovorili o nadaljnjem delu, ki spriči razmer, v katerih se nahajamo, ne bo lahko. Le združeni in enotni bomo mogli izboljšati naše razmere!

Živilski delavci

Homec. V valjenem mlinu gospoda Ivana Nastrana na Homecu je bilo dne 31. januarja odpuščenih 5 mlinarskih pomočnikov, ki so bili v tem mlinu zaposleni od 7 do 14 let. Vzrok odpusta obstoji v tem, ker so se mlinarji organizirali in potem organizacije zahtevali ureditev delovnega časa in plač. Delovni čas v tem mlinu je znašal 12 in več ur na dan. Posamezni so morali čestokrat delati tudi ob nedeljah in to brez vsake odškodnine. Pomočniki so sedaj zahtevali osemurni delavnik s primernimi plačami v tej stroki. Nastranov mlin je največji in najmodernejši pri nas in ima popolni industrijski način obratovanja. Vsi odpuščeni so prvovrstni mlinarji, kar potrjuje že njihova dolgoletna zaposlitev. Dokler so mirno prenašali vse krivice, so bili tudi pri lastniku prav dobro zapisani. Razumljivo je, da so sedaj naenkrat postali nepotrebni, samo zaradi tega, ker so zahtevali svoje pravice. Mlin je ostal torej brez pomočnikov in točasno ne obratuje. Odpuščeni mlinarji so uverjeni, da gospod Nastran ni sam prišel do te odločitve, ampak mu je pri tem pomagal še neko drugi, ki je v tamkajšnji okolici zelo neprijatelj. Uverjeni smo, da bo gospod Nastran odpuščene zopet poklical na delo in da bo vesel, da ima tako sposobne, poštene in marljive mlinarje, kakršnih je danes težko najti.

Tekstilno delavstvo

Otiški vrh. Volitve obratnih zaupnikov v tovarni Ornik & Mitrovič so pokazale enotnost vsega tukajšnjega tekstilnega delavstva. Vložena je bila samo ena lista. Izvolili smo si 6 obratnih zaupnikov, ki so se takoj konstituirali. Za starešino je bil izvoljen tov. Boser Bogomir, za tajnika pa tov. Trobel Ivan. Izvoljeni so bili: tov. Gasnik Jakob, Pandel Andrej, Mlačnik Pavla in Smonkar Jože. Opozarjamo vse delavstvo, da se naj v vsaki zadevi službenega spora najprej obrne do zaupnikov. Brez obvestila obratnega zaupnika se ne bo za nikogar nič ukrenilo.

Otiški vrh. Ob najlepši udeležbi se je v nedeljo 2. t. m. vršil ustanovni občni zbor Strokovne skupine tekstilnega delavstva. Občni zbor je otvoril in vodil tov. Pandel Andrej. Podal je tudi poročilo pripravljalnega odbora, iz katerega je razvidno, da šteje skupina 110 članov. Vršili so se medtem štirje dobro obiskani sestanki. Pripravljalni odbor je organiziral tudi lepo uspeli delavski tabor pri St. Petru na Kronski gori. Krona vsega dosedanega dela organizacije pa je kolektivna pogodba s podjetjem, s katero se je položaj delavstva znatno izboljšal. Občni zbor je poročilo soglasno odobril. Po čitanju in sprejetju pravil od strani članstva je govoril tajnik JSZ tov. Rozman Peter iz Maribora. Najprej je podčrtal dejstvo uspehov skupine: organizacija, obratni zaupniki, kolektivna pogodba, številne intervencije, božičnica, ki so jo delavci dobili itd. je ena sama zmaga organiziranega delavstva. Govornik je žel za svoja izvajanja popolno odobravanje. Pri volitvah so bili izvoljeni: predsednik Rubin Ivan, podpredsednik Pandel Andrej, tajnik Peteline Fr., blagajnik Rozman Adalbert, gospodar Boser Bogomir, za namestnike Jehart Ivan, Tevž Marica,

Ruprecht Liza. V nadzorstvo pa Velunsek Joze, Smonkar Joze in Križan Pavla. Po zaključku zborovanja, ki je trajalo skoraj tri ure, so delavci še ostali skupaj. Zadonela je ubrana narodna pesem, kar priča, da ima nova postojanka JSZ v Otiškem vrhu moč življenja in rasti, da hoče orati brazde ne samo na strokovnem, marveč tudi na delavskem kulturnem polju.

Jarše. Kakor smo že zadnjič poročali, je tovarna platnenih izdelkov odpustila v zadnjem času okoli 100 delavcev oziroma delavk zaradi pomanjkanja dela. Delavstvo je po svoji organizaciji stavilo podjetju predlog, da naj bi se odpusti preprečili s skrajšanjem delovnega časa, da bi tako ostale v delu vsaj starejše, kakor tudi vse one delavke, ki so zaslužka nujno potrebne. Delovni čas se je sicer skrajšal na pet dni v tednu, kljub temu pa se odpusti niso preprečili. Ponovno je delavstvo potom organizacije predlagalo izmene pri delu, v kolikor je to iz tehničnih ozirov mogoče. Podjetje tega predloga noče osvojiti, čeprav bi pri tem delo samo prav nič ne trpelo. Podjetje proti običajni odpušča tudi starejše delavke z sedem- in celo 10-letno zaposlitvijo. Nekaterim delavkam je bil odrejen samo dopust. Ne vemo, zakaj ni dalo podjetje vsem starejšim delavkam dopusta namesto odpušta, in zakaj ta dvojna mera? Priznavamo, da tovarna v resnici nima dela, ker poleg pomanjkanja naročil obstojajo tudi težkoče pri nabavi potrebnih surovin. Vendar smemo reči, da bi se z nekoliko dobre volje pri vodstvu tovarne moglo zaposliti vsaj nujno zaslužka potrebne delavke, pa četudi z izmenami. Ta možnost v tovarni obstoja, le gospodje pri vodstvu nočejo ničesar o tem slišati. Prav to stališče vodstva podjetja nam vsiljuje sumnjo, da se načelne razmere izrabljajo proti organizaciji, ker se je slišalo, da je en gospod od vodstva izjavil nekje delavki, da naj ji organizacija da delo. Pri zadnjem razgovoru delavskih zaupnikov in zastopnika organizacije z zastopniki tovarne je bilo dogovorjeno, da se delavca Hauptmana ne bo odpuščeno in da se bodo trije delavci izmenjavali pri delu. Kljub temu dogovoru je bil Hauptman odpuščen. Ali smemo še kaj verjeti izjavam vodstva tovarne? Gospodom v vodstvu tovarne so zelo neljube intervencije zaupnikov in zastopnikov organizacije. To so prav nazorno pokazali pri zadnjem razgovoru. Oni namreč ne priznavajo, da je delavec enakopraven faktor v gospodarstvu. Če je delavstvo deset dobičkapolnih let delalo le za ohranitev skromne eksistence, ima vsekakor pravico, da teh par mesecev, ko je podjetje zašlo v krizo, preživi vsaj z zasilno zaposlitvijo v tovarni. Nekaj mora tudi tovarna žrtvovati od onega, kar je delavstvo samo tovarni prigaralo. Ali delavstvo po desetletni zaposlitvi ni drugega zaslužilo kot to, da se ga odpravljajo iz podjetja z »marš«?

Kranj. V petek, 31. januarja, se je vršil v dvorani na Stari pošti velik delavski sestanek delavstva tovarne Jugočeska, katerega so sklicale vse tri zainteresirane strokovne organizacije. Povod za ta sestanek pa je dalo vodstvo podjetja samo, ki je nekaj dni prej objavilo, da se pripravljajo regulacija akordnih postavk. Kako bo izgledala ta regulacija akordnih zaslužkov, prav za prav nihče ne ve, razven onih, ki vodijo tovarno. Zastopnik delavske zbornice g. Kopač se je par dni pred sestankom mudil v Kranju, da pri vodstvu tovarne ugotovi, kaj je na stvari. Na sestanku je gospod Kopač poročal, da mu je g. ravnatelj izjavil, da se bodo prenizke akordne postavke izboljšale in istočasno previsoke znižale. V splošnem pa ta regulacija nima namena znižati plače. Baje se bodo zvišale akordne postavke pri onih vrstah, ki jih malo delajo, znižale pa pri onih, ki jih veliko delajo. Čudno se nam zdi, da je tovarna prišla po tolikih letih šele sedaj do spoznanja, da so nekatere akordne plače krivično prenizke. Če se ne motimo, je tovarna istočasno mnenja, da so pa nekatere akordne cene krivično previsoke. Ako se ozremo na eksistenčni minimum, potem moramo reči, da so najboljše akordne plače drugod kakor tudi v Jugočeski krivično prenizke. Tako krivico je mogoče popraviti le na ta način, da se nizke akordne postavke zvišajo. Ne dvomimo, da milijonski dobički te tovarne takega zvišanja ne bi mogli prenesti. Na sestanku so govorili centralni tajniki vseh treh organizacij, ki so podčrtali namen take regulacije v gornjem smislu, nakar je bila sprejeta sledeča resolucija:

Delavstvo tekstilne tovarne Jugočeska, zbrano na zborovanju dne 31. januarja 1936 v Kranju, je po zaslišanju poročil soglasno sklenilo:

1. Regulacije akordov se v nobenem slučaju ne smejo izvršiti v škodo delavstva, ker se vsako znižanje plač kategorično odklanja.

2. Podjetje naj dostavi pismeno poročilo in novo akordno tarifo Delavski zbornici v Ljubljani, iz katerega naj bo razvidno, koliko delavcem bodo z regulacijo plače zboljšane oz. znižane.

Seznam naj se dostavi zbornici do 10. febr. 3. Delavstvo je izrazilo soglasno željo po sklenitvi kolektivne pogodbe, ki naj končno uredi službeno in plačilno razmerje vsega v Jugočeski zaposlenega delavstva.

4. Delavstvo zahteva priznanje delavskih strokovnih organizacij, ki so predvidene v § 35. zakona o zaščiti delavcev.

To resolucijo je poslala glasom sklepa vseh treh organizacij podjetju Delavska zbornica.

Škofja Loka. V nedeljo, 2. februarja, se je vršil ustanovni občni zbor strokovne skupine tekstilnega delavstva za področje srezke izpostave Škofja Loka. Za sedaj je v tej skupini včlanjeno delavstvo škofojloške predilnice, ki je že dalje časa organizirano v JSZ. Občni zbor je bil zadovoljivo obiskan. Člani pripravljalnega odbora so podali poročila o pripravah za ustanovitev skupine. Občni zbor so pozdravili tudi zastopniki skupine oblačilnega delavstva, njen predsednik Ramovš Janez in glavni obratni zaupnik Lagunder Franc. Centralo je zastopal tajnik Lombardo, ki je obrazložil smernice za bodoče delo. Obrazložil je tudi položaj delavstva tekstilne industrije. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen sledeči odbor: za predsednika Stibilj Jože, za namestnika Rupar Ignac, za tajnico Bernard Julka, za blagajničarja Kalan Janez, za gospodarja Kovač Minka. Za namestnike pa: Šubic Jožefa, Drakšler Alojzij in Božner Marica. V nadzorstvo pa Kušar Antonija, Maloverh Franc in Kežjar Francka.

Delavstvo je pokazalo, da razumeva pomen in potrebo strokovne organizacije, ker le potem te bo v stanu urejevati delovno in plačilno razmerje v tovarni. Brez organizacije je delavstvo popolnoma prepuščeno milosti in nemilosti gospodarstva delodajalcev. Zato naj velja: vsi za enega ali eden za vse, v borbo za človeka vredno življenje. One, ki še niso člani naše skupine, vabimo, da čimprej pristopijo in s tem dokažejo, da so zavedni delavci in borci za svoje, kakor tudi za skupne delavske interese.

Rudarji

Zagorje. V nedeljo 2. febr. je bil lep sestanek rudarjev. Dvorana v Zadrudnem domu je bila polna. Tov. predsednik Ustar je otvoril sestanek in poročal o delu, katerega je skupina izvršila v zaščito rudarjev, zlasti pa še radi sanacije bratovske skladišnice. Za tem je tov. Lešnik po-

ročal o anketi v Belgradu. Podrobno je orisal vse ukrepe, ki so jih izvršile strokovne organizacije in Delavske zbornice. Poudarjal je, da moramo biti vsi rudarji, kakor upokojeanci, budno na straži, da zavarujemo svoje pravice. Za enkrat je najbolj pereča točka zboljšanje stanja pokojninske blagajne. Ne tarnajmo, ne obupavajmo, ampak delajmo!

Lesno delavstvo

Lesno delavstvo v Bohinju preživlja težke dni. Sankcije, katere so predvsem zadele lesno industrijo, so vzele zadnji košček kruha našemu delavcu. Sicer se predsednik občine in tudi ostali poklicani krogi trudijo, da bi izposlovali kakšno pomoč za stradajoče družine. Toda pomoči ni, od samih obljub pa seveda mi ne moremo živeti. Izgleda, da so vse blagajne prazne. Tam pa, kjer je denar, si ga gospodje ne upajo izposoditi, ali pa morda mislijo, da beda še ni tako velika. Zadnja akcija na banovini je delavstvo podprlo s svojimi podpisi. Iz te listine bodo gospodje lahko uvideli, koliko ljudi strada po teh hribih in dolinah. Ljudje, ki so delali pridno od zore do mraka, živeli skromno in varčno, so lojalno nosili vsa bremena, ki jim jih je nalagala država. Za vso to zvestobo so sedaj pahnjani v največjo revščino. Tu in tam morda dobe kos kruha, toda to je komaj za tistega, ki ga dobi. Otroci naj pa doma umirajo od gladi. Gospodje pri zelenih mizah, premislite to in nam pomagajte! Smrt sama se nam ne zdi več tako strašna, bridko pa je umiranje, dokler si zdrav. Javna dela so predvidena za pomoč. Toda, kdor nima ničesar drugega kot tiste dinarje, ki jih zasluži pri javnem delu, bo kljub tej pomoči propadel. Kdor je naredil vse dneve v januarju, ne bo dobil 800 Din. Kaj pa tisti, ki je naredil samo nekaj nad 60 ur? Prvega februarja pa nam je razglasil delovodja, da se dela ta mesec 9 ur, zato pa se plače znižajo. Dosedanji zaslužek 3.20 na uro se zniža na 2.50. Kdor pa je imel 2.50 na uro, bo sedaj imel le 2.25. Tako se torej pri nas rešuje delavsko vprašanje. Ali se zavedate, da plačujemo stanovanje po 100 Din mesečno, mleko še vedno po 2 Din l, da nismo pridelali niti enega krompirja, in to v kraju, kjer je radi bližnjih letovišč vse drago. Iz teh podatkov si lahko predstavljate naše življenje. Ako vam bje v prsih še pristno krščansko srce, nam pustite vsaj te plače, ki so že itak pod ničlo. Naš človek dela rad in zato je tudi v tujini priznan. Zato pa mislim, da imamo vso pravico tudi od domovine zahtevati za pošteno delo pošten kos kruha.

Volitve delav. obratnih zaupnikov

Medvode—Goričane.

V papirnici Goričane sta bili predloženi dve listi, in sicer kompromisna lista rdečih in belih, ki je dobila štiri zaupnike, ter lista plavih, ki je dobila dva zaupnika.

V papirnici Medvode je bila sporazumna lista in so dobili beli dva, rdeči enega zaupnika.

St. Vid nad Ljubljano.

V tovarni Stora so se vršile volitve po skrajšanem postopku in je bila predložena samo lista JSZ, na kateri je bilo izvoljenih 5 zaupnikov, oz. zaupnic.

Otiški vrh.

V tekstilni tovarni Ornik-Mitrovič je bila predložena samo lista JSZ in je bilo izvoljenih šest zaupnikov.

Tržič.

V papirnici Karla Molino so se izvršile volitve po skrajšanem postopku in so bili izvoljeni štirje zaupniki, vsi iz liste JSZ — krščanskih socialistov.

V tovarni »Peko« sta bili predloženi dve listi in sicer lista JSZ in lista Splošne delavske zveze. Lista JSZ je dobila 149 glasov in štiri zaupnike, lista Splošne delavske zveze, rdeča s plavim obrobjena, pa 72 glasov in dva zaupnika.

V boju proti materijalizmu in njegemu izrodu kapi-kalizmu bo vzdržalo in si priborilo lepše dni samo izobraženo delavstvo. Zato mora biti vsak delavec in nameščenece naročen na knjige naše delavske književne založbe »KREKOVE KNJIŽNICE« in našo »DELAVSKO PRAVICO«!

V predilnici Glanzmann-Gassner so bile predložene tri liste — bela, rdeča in plava. Prva je dobila 260 glasov in 6 zaupnikov, druga 437 glasov in 9 zaupnikov, tretja 61 glasov in enega zaupnika.

Ziri nad Škofjo Loko.

V čevljarškem podjetju Gantar je dobila lista JSZ dva, plavi pa enega zaupnika.

V čevljarškem podjetju Zajc pa lista JSZ enega, plavi dva zaupnika. Volitve so se izvršile po skrajšanem postopku in sporazumno z obema organizacijama.

Ziri.

V nedeljo, dne 9. februarja se bo ob 13 vršil v društvenem domu na Dobračevi članski sestanek naše skupine. Prišel bo tov. Sever iz Škofje Loke in nam bo povedal nekaj o njihovi borbi, kakor tudi o delu strokovne organizacije. Vse tovariše vabimo, da se sestanka udeležijo.

Črna pri Kamniku.

V podjetju Kaolin je bila predložena samo lista JSZ in so bili izvoljeni štirje zaupniki.

Količevo.

V tovarni lakov Marks je bil izvoljen samo en zaupnik iz liste JSZ, ker je manj kot deset delavcev.

Domžale.

V združenih tovarnah klobukov in slannikov je bila predložena samo lista JSZ in so bili izvoljeni štirje zaupniki.

V tovarni Medic & Zankl je bila predložena samo lista JSZ in so bili izvoljeni trije zaupniki.

N a m e š č e n e c

Naši nameščenci so polagali račun o svojem delu

Občni zbor Strok. zveze privatnih in trgov. nameščencev Jugoslavije.

V soboto, dne 1. februarja 1936, je polagal račune odbor naše nameščenske organizacije, iz katerih je bilo razvidno, da kljub neugodnim prikljam, kljub različnim oviram, katere so se stavljale na razvojno pot naše nameščenske zveze, je bila bilanca poslovanja v moralnem, kakor materialnem pogledu aktivna.

Poročilo predsednika.

Otvorjam redni občni zbor ter vas najtopleje pozdravljam. Posebno pozdravljam vas, tovariše z dežele, pionirje našega dela, ki skušate tudi zunaj prekvasiti naše nameščence v duhu krščanskih načel.

Preden nadaljujem, si štejem v dolžnost, da se spomnimo našega zvestega člana nadzorstva in podpredsednika JSZ pok. tov. Jožeta Rutarja. O njegovem delu in njegovih zmožnostih bi bilo odveč govoriti. Postavil je vedno celega moža. Bil je luč nam vsem, vzor redke značajnosti ter dosleden do skrajnosti. Bil je sveča, ki je gorela za druge. Skušajmo ga vsak po svojih močeh posnemati. Bog naj mu bo milostljiv sodnik, mi ga pa ohranimo v trajnem spominu.

Jakost pokreta pride običajno do izraza ob volitvah. Takrat se čuti vsak somišljenik dolžnega, zastaviti vse svoje sile za uspeh svojih načel. Neke vrste volitve so vsakoletni občni zbori. Na njih se zbere po večini vse članstvo, da posluša poročila, daje nasvete ter izreče pohvalo ali nezaupanje tov. odbornikom za njihovo delo.

Naše delo v preteklem letu je temeljilo v prvi vrsti na izgraditvi močne kršč. nameščenske strok. organizacije. V to misel smo položili vse naše delo. Ko boste čuli poročila ostalih odbornikov, se boste sami prepričali, v koliko nam je to uspelo.

Temna točka, katero moram na žalost poudariti, je ta, da še nimamo enotne kršč. nameščenske organizacije. Dobre volje nam ne manjka, vendar kot vse kaže, te enotne organizacije tudi v do glednem času ne bo. Moja želja je, da bi novo izvoljen odbor imel pri tem več sreče.

Kot kršč. namešč. organizacija si moramo prizadevati, da bo vse naše delo slonelo na božji zapovedi: »Ljubi svojega bližnjega« in na papeževih okrožnicah: »Quadragesimo anno« in »Rerum novarum«.

Od teh osnovnih načel ne bomo odstopili niti za korak. Vse naše življenje in hotenje mora proevati volja, da bi to izpeljali v praktičnem življenju. Biti nam mora kažiopot in vodilo v prizadevanju za dobrobit nameščenskega stanu. Krona vsega prizadevanja pa naj nam bo neodvisna nameščenska organizacija. Organizaciji, ki se oslanja na politiko, manjka vsaka udarnost. Delovati more le omejeno in je vezana na obstoječe stanje. Le neodvisna nameščenska organizacija more odločno stopiti na branik za interese nameščentstva.

Kapitalizem, pobarvan z vsemi mogočimi barvami, je tako enoten v izvajanju svojega sistema, t. j. v izrabljanju svojih uslužbencev, kupičenju zemskih dobrin, da ga prav nič ne moti vedno bolj rastoče nezadovoljstvo nižjih slojev. V svojem nečloveškem pohlepu po denarju in v dosego svojih ciljev gre brezobzirno po določenem načrtu.

Stroj, ki ga je ustvaril človek, da mu pomaga, se je prelevil v njegovega največjega sovražnika. Namesto da bi stroj služil človeku, je ravno obratno. Stroj je v pravem pomenu besede zaslužil delavca in nameščenca. Toli blagovani stan uradnika in nameščentstva je postal enak delavskemu, ponekod je pa še slabši.

Vse to kriči po izboljšanju. Izboljšali si bomo naš položaj le, da se strnjeno organiziramo. Še premalo se danes nameščentstvo zaveda, da le po lastni organizaciji more doseči izboljšanje svojega položaja. Denar, ki ga da za organizacijo, se mu bogato obrestuje. Naš poziv pa ne bi rodil uspeha, če ga ne bi slišali tudi tovariši, ki še niso organizirani. Njim velja ta klica: »Vsi v organizacijo in vse za organizacijo.«

Ko bodo naše vrste povezane v enotno falango, tesno oslonjene na delavstvo, bodo tudi nameščentcem zasijali lepši dnevi. Takrat bomo deležni tudi mi zemskega blagoslova in rešeni materialnih skrbi, takrat bomo tudi mi zaživeli človeka dostojno življenje. Vse do takrat pa bimo boj za uveljavljanje najosnovnejših pravic, ki nam pripadajo po božjih zakonih.

Pravico do človeka vrednega življenja si moramo izsiliti, ne s surovo silo, pač pa s strogim izvajanjem žrtvovanja za blagor skupnosti in poedina.

Naša naloga v bodočem letu naj bo, poživiti delo v organizaciji, delati nesebično za njen proevit in ugled, izvrševati napram nji svoje dolžnosti ter jo širiti in priporočati. Najvažnejše pa naj bo to, da vsak pridobi v teku leta vsaj po enega člana. S tem pozivom končam svoje poročilo.

Nato je sledilo poročilo tov. tajnika, iz katerega se takoj vidi, da je bil dosedanji odbor res delaven.

Poročilo tajnika.

Srce vsakega organizacije je odbor. Kakor mora srce v redu in točno delovati, tako mora biti tudi odbor točen in natančen ter vedno pridno na delu. Da naš odbor ni lenaril, je razvidno iz tega, da smo imeli v preteklem poslovnem letu 28 odborovih sej, na katerih smo obravnavali vsa vprašanja, tičočja se naše organizacije kakor tudi nameščenskega položaja. Razpravljali in sklepali smo o delu v nameščenskih ustanovah, o razširitvi naše organizacije, o našem tisku itd. Imeli smo dovolj tvarine, da jo obdelamo. Vse seje načelstva so bile vedno stvarne, mirne in se je sklepalo v največjem soglasju. O kakih sporih ni bilo sledu, kajti vse obravnave so se vršile v prijateljskem tonu, tako da smo se naših sej z veseljem udeleževali. Ta notranja pomiritev je vplivala tudi na zunaj. Vračati se je začelo zaupanje v organizacijo, kar je predvsem opaziti v naraščanju števila članov, ki je napram poslovnemu letu 1934 narastlo za 50%. Vsekakor pa je naša organizacija pričela pridobivati na številu članstva zlasti v poslednjem času ter imamo zabeležiti pristop novih članov, ki za nas ne pomenijo samo številčno, temveč mnogo tudi po kakovosti. Uverjen sem, da bo naša organizacija vkljub vsemu nasprotovanju v kratkem postala zbirališče vseh krščanskih nameščencev.

Da utrdimo vez med članstvom in odborom, smo sklicevali širše seje in sestanke, in sicer smo jih imeli v Ljubljani, Mariboru in Celju.

Velike važnosti za nas so zaupniki, ki jih imamo po vsej deželi. To so pljuča, skozi katera dihamo. Po njih stalno informiramo naše simpatizerje o vprašanjih, o katerih v časopisju ne moremo pisati. Nasprotno pa tudi oni nas obveščajo o vseh pojavih, ki so važni za našo organizacijo. Količnega pomena so zaupniki za nas v času eventualnih volivnih borb, si lahko predstavljaja vsak sam in naj novi odbor poseveča zaupnikom čim več pažnje.

Prejeli in odposlali smo 172 dopisov. To število ni visoko, upoštevati pa moramo, da ni bilo v preteklem letu nikakih volitev, ki bi zahtevale širšega dopisovanja.

Važen korak naprej smo napravili z vpeljavo naše nameščenske priloge. Po naši zamisli naj bi ta priloga izhajala redno mesečno, vendar nam naše finance tega niso dopustile. Po tej nameščenski prilogi smo članstvu poskušali raztolmačiti vse naše brige in težave. Pri pisanju smo se omejili bolj na članke strokovne vsebine, kajti načelni članki so itak bili priobčeni med ostalim gradivom »Del. Pravice«. Ob tej točki moram poudariti še to, da se nam je posrečilo ustvariti stalen kader naših dopisnikov, kar je našemu listu dalo večjo pestrost in razgibanost. Ako Bog da, da se uresničijo načrti, ki jih ima glede tiska naša matica JSZ, bo podana dovoljna možnost, da tudi mi stopimo v akcijo z lastnim tiskom za uvejavljanje naše organizacije med nameščenci.

V stalnem korespondenčnem stiku smo bili tudi z Mednarodno zvezo društev kr-

ščanskih nameščencev, katera nas je sprejela v svoje članstvo. Od te zveze dobivamo vse informacije o mednarodnem delu in prizadevanju za izboljšanje nameščenskega položaja, vse resolucije in zakone Mednar. urada dela itd. Osebito je želja centrale v Strassbourgu, da se udeležimo letos meseca maja kongresa, ki se bo vršil v Karlovih varih, kajti z nami želijo navezati osebne stike. Odbor je bil mnenja, da se bo kongresu, če bodo finance količjak ugodne, po zastopniku udeležil.

Razmeroma smo imeli malo dela z reševanjem sporov med nameščenci in delodajalci. To je povsem razumljivo, ker je že karakter nameščentve službe docela drugačen od delavčeve. Prav bi pa bilo, ako bi se nameščenci tudi v tem pogledu bolj tesno oslonili na strok. organizacije, ki bi potem še veliko bolj uspešno lahko reševale nameščenske probleme. Žal je še vedno ukoreninjena med nameščenci napačna miselnost, da je društvo samo za to tukaj, da zbere nameščence istega političnega nazora. In to je vzrok, da ne prosperirajo nameščenske organizacije v tisti meri, ki bi sicer morale.

V ostalem pa bi bilo želeti, da si danes izvolite tajnika, ki bi bil v resnici duša društva, kajti potrebno je razbremeniti tov. Rozmana.

Poročilo blagajnika.

Sledilo je poročilo tov. blagajnika o finančnem stanju zveze. Iz tega poročila posnemamo, da članstvo plačuje svoje prispevke še dokaj v redu, vendar bi bilo dobro, če bi za bodoče še ta »dokaj« odpadel. Celokupna imovina zveze znaša dinarjev 9843.23, od katerih odpade na »Podporni fond« Din 8051.07. Imovina je naložena delno pri poštni hranilnici in delno pri I. del. hranilnici in Ljudski posojilnici v Ljubljani. Na članarini je bilo v preteklem letu vplačanih Din 3730.—, od katerih je pa odpadlo na članarino Jug. strok. zvezi in za list Din 2238.—, iz podpornega fonda je bilo izplačanih samo Din 210.—.

Poročilo nadzorstva.

Nadzorni odbor je poslal pismeno poročilo, ki se je prečitalo. Nadzorstvo ugotavlja v svojem poročilu, da je bilo vse poslovanje tov. blagajnika nadvse točno in vestno. Predlaga, da se odboru da absolutorij, tov. blagajniku pa posebno pohvalo za njegovo vzorno in vestno delo. Občni zbor je ta predlog nadzorstva soglasno odobril.

Predsednik JSZ tov. Žumer poroča o delu in borbah JSZ.

K besedi se je oglašil tov. Žumer Srečko. Kot predsednik JSZ je pozdravil občni zbor SZPNJ. Natančno je opisal delo centrale s posebnim ozirom na našo nameščensko zvezo. Opisal tako, kakor zna samo on, ves potek borb, ki se v zadnjem času vrše, vse napore, ki jih je vložila naša matica v borbo za ohranitev svoje samostojnosti, v odvratanje tujega vpliva in v delo za to, da ostane JSZ res prava dedinja idej Janeza Evang. Kreka. Podrobno je označil stališče JSZ o volitvah v delavske institucije. Članstvo je z zanimanjem sledilo poročilu tov. Žumra.

Volitve odbora in nadzorstva.

Kot sledeča točka dnevnega reda so bile volitve novega odbora. V novi odbor so bili izvoljeni tovariši, ki so nam porok, da bo zveza v bodočem letu še bolj aktivno delovala za nameščenske interese kot doslej.

Nadalje je bil sprejet predlog tov. Rozmana, da občni zbor pooblasti ožji odbor, naj pozove vse podružnice, da takoj izvolijo svoje zaupnike, ki naj bi se udeleževali vseh širših sej za poglubitve stikov in povezanosti med centralo in njenimi podružnicami. Priporoča, da se tudi med nameščenci vzbudi zanimanje za »Tiskovno združenje«, kakor je ta stvar našla odmev med delavskimi skupinami JSZ.

Ob pol 11 je tov. predsednik zaključil občni zbor s pozivom — pojdemo na delo s podvojenimi močmi!

V rokah maloštevilnih ljudi se kopiči bogastvo, množica pa trpi revščino. (Leon XIII. Rerum Novarum.)

Rentniki pri Pokojninskem zavodu

Gotovo bo naše čitatelje zanimalo vprašanje rentnikov pri Pokojninskem zavodu. Pod oznako »rentnik« si ne smemo predstavljati osebo, ki razpolaga s kapitalom ter od naložb vleče rente. Pač pa tiči pod to oznako nameščeneec, ki je v pokoji, torej po domače povedano »penzionist«. Zaradi tega tudi imenujemo Pokojninski zavod naši južnjaki »Penzionist zavod«.

Pri našem PZ imamo več vrst rent, te so: 1. starostna renta, do katere ima oni zavarovanec pravico, ki je odslužil predpisano službeno dobo oziroma dosegel predpisano starost; 2. invalidska renta, ki jo uživa oni zavarovanec, ki pred potekom starostne dobe oziroma pred dopolnitvijo predpisane št. št. službenih let postane za delo nesposoben; 3. vdovska renta, ki pripada vdovam zavarovancev, ter 4. vzgojni doprinos, ki ga zavod plačuje otrokom umrlih zavarovancev.

Konec leta 1934 je bilo število onih, ki so prejeli eno izmed gornjih rent, naslednje: starostniki in invalidi 926, vdove 539, otroci, ki so prejeli prispevke, 368, tedaj skupaj 1833. Kot primerjavo navajamo število rentnikov za prejšnja leta: 1928 873, 1929 982, 1930 1107, 1931 1280, 1932 1438, 1933 1608, 1934 1833.

Iz te statistike vidimo, da število rentnikov stalno narašča in se je od 1928 skoraj podvojilo. Število zavarovancev je znašalo leta 1928 8044, dočim leta 1934 10360. Naraščanje števila rentnikov ima več vzrokov. Predvsem je vzrok ta, da gre v visoki starosti pristopili k PZ, ko se je ta ustanovil. Največ pa je k temu doprinesla kriza, kajti le-ta je vrgla med invalide vse starejše zavarovance, ki so iz katerega koli vzroka izgubili nameščenje, o čemer smo pa že pisali. Najhuje pa obremenjujejo zavod vdove in sicer ne zaradi velikih rent, pač pa radi visokega števila, saj jih je 539 ter jim je plačal zavod v letu 1934 522.991 Din dajatev. Pri zavarovancih, ki so dopolnili službeno dobo, lahko računamo, da bodo prejeli malo rento v najboljšem slučaju 15 let, dočim so vdove lahko še mlade in bodo prejemale rento še dolgo vrsto let. Z ozirom na število zavarovancev se nam zdi število rentnikov, ki jih je 15 odst., zelo veliko in dvomimo, če bo mogel PZ poslovati še na temelju dosedanjega računa in pustiti rente kakor tudi premije neizpremenjene.

Ali si že naročnik Krekove knjižnice?

Delavski zaupnik

Biti delavski zaupnik v podjetju ni lahko. Pred vojno in prva leta po vojni je bila naloga zaupnika prijetna. Podjetniki so spoštovali zakone ter upoštevali upravičene želje delavstva. Tudi pri oblasteh je imel zaupnik vso zaščito. Pri delavcih pa je užival spoštovanje.

Danes pa so razmere čisto druge. Podjetniki ne upoštevajo socialno zaščitne zakonodaje. Ako se jih že prisili, da morajo vendar zakone upoštevati, skušajo na drug način delavce šikanirati. Da bi podjetniki upoštevali upravičene želje delavstva, predložene po zaupnikih, o tem ni govora. Je pa v podjetnikih vedno stremljenje za tem, da poslabšajo delovne pogoje delavstva. V imenu današnje krize vedno poudarjajo, da je obrat predrag, da je treba znižati stalež delavstva, da delavcev, ki nimajo 100 odstotne deložnosti, ne morejo imeti v staležu itd. Bo kdo rekel, da pretiravam. A kolikor poznam razmere, drži to, kar sem navedel. Ako med 100 industrijskimi obrati pri enem vladar pravičnost in se delavstvo upošteva kot enakovreden činitelj z vodstvom obrata, je to mnogo. V 99 primerih pa se delavec smatra kot suženj, kot stroj, katerega se hrani ali maže toliko, da giblje.

Danes ni govora o tem, da podjetje želi zadovoljnih delavcev, ampak hoče le sužnje, ki se morajo pokoriti če ne z lepa, pa z grda. Le pogledimo. Pred leti se je res šlo za tem, da se delavstvo zadovolji. Zvišale so se plače, dajal se je akord, da se je več zaslužilo itd. Danes se pa z drugimi sredstvi skuša doseči večje storitev od izmučenih delavcev: z razglasi in grožnjami. — N. pr.: »Kdor ne bo imel dovolj storitve, bo odpuščen.« Ali: »Ker rabimo le zanesljive in stalne delavce, odpovedujemo službo onim, ki so večkrat v bolniškem stanju.« Taka so danes sredstva, s katerimi podjetniki držijo delavce.

V takih okoliščinah je delavski zaupnik pravi revež, saj je vedno na nogah kakor furmanski konj. Ko dovrši svoje 8 urno delo, ga že kdo čaka doma s prošnjo, da intervenira pri vodstvu, da ga sprejme nazaj. Ako je za zaupnikom še močna strokovna organizacija, potem ima vsaj zavest, da ga bo podprla. Ako pa te ni, je zaupnik kot tarča, v katero meče blato vodstvo podjetja z ene, delavstvo pa z druge strani. Ako delavski zaupnik odločno ščiti delavske interese, ki se močno križajo z interesi podjetja, potem je mnogokrat sam v nevarnosti, ker si podjetje prizadeva, da ga ob prvi ugodni priliki izrine iz podjetja. Imamo pa precejšnje število takih odločnih zaupnikov, ki so pripravljene žrtvovati se za dobrobit celokupnega delavstva. Taki zaupniki pa se vzgojijo v pravi strokovni organizaciji.

Jugoslovanska strokovna zveza jih je vzgojila že lepo število, pa jih bo v bodoče še več. V času, ko podjetniki skušajo ponovno poslabševati delovne pogoje, potrebujemo poleg udarne delavske organizacije tudi zmogljive in odločne delavske zaupnike, ki ne bodo klonili ne pred obljubami in ne pred grožnjami.

So pa med nami ljudje, ki ne poznajo delavstva in ne upoštevajo njegove upravičene borbe. Ali pa poznajo delavske razmere, pa menijo, da mora delavec biti suženjsko pokoren in bodo rekli odločnemu zaupniku prevratnik. Delavci pa poznajo važnost takih zaupnikov, zato smo jim hvaležni za njih trud in žrtve. Da se jim pa izkažemo hvaležne, hočemo snovati močno strokovno organizacijo, ki edina hoče in more iskreno zavarovati zaupnika, da bo nemoteno vršil svojo važno, od delavstva mu poverjeno dolžnost. L. L.

Viničarji

Zopet so dosegli svoje pravice.

Ljutomer. Dne 17. januarja 1936 je dobil na viničarski komisiji v Ljutomeru viničar Mihorič Franc izplačanih 300 Din in še par dni pozneje zopet 240 Din kot izkupiček za gnoj, katerega mu je vinogradnica pri razpravi pred viničarsko komisijo dovolila, da ga sme prodati, za kar ji je viničar odpustil zaslužek od nekaj neplačanih dnin.

Gor. Radgona. Po dolgem času enega leta je vendarle naša članica Mlinarič Marija po razpravi pred vin. komisijo in še pozneje po posredovanju odvetnika zmagala, tako da dobi do 15. t. m. izplačanih 200 Din za neplačane dneve in 800 Din viničarske nagrade od inozemca Torstnerja Vincenca iz Avstrije.

Sv. Miklavž pri Ormožu. Na vin. komisijah, ki so se vršile na tukajšnji občini, je bilo sklenjeno: viničar Miklošič Ivan dobi od vinogradnika g. Kolariča iz Jastrebec 600 kg krompirja in 352 Din v gotovini; Viher Martin pa je dobil od upravičitelja križniškega reda, g. Lekšana C., izplačano 345 Din nagrade, s katerimi si bo mogel nabaviti nekaj življenjskih potrebščin, dočim je doslej dobival enako, kakor dobivajo tudi vsi drugi viničarji na tem vinogradniškem veleposestvu — za nagrado vino. Viničarje je zastopal na viničarskih komisijah tov. Tomažič Franc.

Mariborska ekspozitura

Maribor. Volitve obratnih zaupnikov so po skoraj vseh obratih v Mariboru končane. »Mariborski Večernik« in ljubljansko »Jutro« sta sicer že prinesla o izidu nekaj podatkov. Ugotoviti pa moramo, da ti podatki niso točni. Jugoslov. strokovna zveza je vložila listo v treh obratih: Štara, kjer je dobila od dveh zaupnikov enega. V podjetju Docktor & Drug smo vložili listo. Ker je bila naša lista protizakonito razveljavljena, smo vložili priziv, kateri še ni rešen. V tovarni Erlich smo letos vložili prvič svojo listo, dobili smo precej glasov, čeprav nismo dosegli količnika.

Pri podjetjih Mestne občine smo skupno dobili 6 zaupnikov, kar je precejšen uspeh napram lanskemu letu, ko smo dobili enega.

Da je delavstvo v Mariboru silno nezavedno, nam kažejo številke. Po nekaterih obratih je vo-

livna udeležba dosegla komaj dvajset odstotkov. Zato nas čaka velika naloga, kako spraviti delavstvo iz malodušnosti k aktivnosti. Brez strokovne organizacije pa tudi obratni zaupniki ne morejo vršiti svoje naloge. Le v strokovni organizaciji dobi lahko delavec ono, kar mu je potrebno, da lahko uspešno brani svoje pravice. K...s

Razno

Novo mesto. Vse naše članstvo obveščamo, da se bo v nedeljo, dne 9. februarja 1936, vršil redni letni občni zbor naše strokovne skupine in to v Rokodelskem domu ob 10 dopoldne. Na dnevnem redu bo čitanje zapisnika ustanovnega zbora, poročila odbora in nadzorstva, volitev novega odbora, volitev zastopnikov za centralni občni zbor, poročilo zastopnika centrale in razno. Ker je naše delo izredno težko s posebnim ozirom na veliko brezposelnost, ki jo doživlja naše članstvo, želi odbor, da se zavedamo važnosti strokovne organizacije in da pridete vsi do zadnjega člana na občni zbor.

To in ono

Trbovlje. (Poročilo občinskega gospodarstva.) Preteklo nedeljo je predsednik naše občine, g. Klenovšek Jakob, sklical sestanek občanov v Delavskem domu, na katerem je podal zgodovino in sedanje delo občinske uprave. Da se občani-davkoplačevalci zanimajo za delovanje v občini, je bila dokaz velika udeležba na tem sestanku. G. predsednik je iz zgodovine občinskega gospodarstva pod raznimi gerenti nanizal visoko podlago davkov, dela pa je bilo za občane jako malo, ker so bili ti gerenti le uradniki, niso pa bili odgovorni za delo občinom davkoplačevalcem. Vsaka izvoljena uprava je boljša nego gerentstvo, ki je odgovorno le zakonu, ne pa ljudstvu. V drugem delu je predsednik poročal, da se je davčna podlaga znižala. Leta 1930. je bila davčna osnova 95% in je znašal občinski proračun nad 8 milijone dinarjev, v letu 1936-37 pa je osnova 30%, kar znači na podlagi te odmerjene doklade le še 948 tisoč Din. V letu 1935. je znašal občinski proračun 1.183.000 Din na podlagi nove osnove, ki je bila še 48%, od tega je dobila odpis TPD 661.000 Din in še naknadno odpis 100.000 Din. Zaradi bodočega dela in proračuna se bodo morale jemati skrajne mere štedenja. Občino jako obremenjujejo naši šolski proračuni, obremenjuje jo ubožni proračun. Naša uprava ima stalno že sedaj 272 ubožcev v oskrbi, dvakrat toliko je onih, ki iščejo od časa do časa podpore, to so stari in novi rud. upokojenci, katerim pokojnina ne donaja zadostnega preživljanja. Graditi mora uprava zaradi pomanjkanja stanovanj za stare rud. upokojence hišo, v kateri se morajo nastaniti. Vsekakor pa še bo uprava prizadevala, da olajša bedo vsem tistim, ki so pomoči potrebni. Da bo mogla to storiti, je potrebno skupno delo v gospodarstvu občine. Poročilo so navzoči občani vzeli z zanimanjem na znanje. — Pripominjamo: Z delom naše občinske uprave se strinjamo. Prepričani smo, da je delo težavno, ker so po stalnem skrajšanju proračunov potrebe vedno večje, manjka pa vedno denarja. Ugotoviti pa moramo, da je edino v naši občinski upravi morda v celi banovini delo složno, kjer marksisti in zastopniki bivše SLS (sedaj JRZ) s pametnim gospodarstvom z malega gradijo veliko. To je mogoče le v slogi. Torej s tem ni rečeno, da katoličan ne sme ali ne more v gospodarstvu delovati z marksisti, kateri imajo v gospodarstvu, če so uvidevni, dovolj smisla, kar nazorno kaže skupnost v naši trboveljski občini. Tako delo pozdravlja vsak občan, pa ga tudi mi krščanski socialisti.

Jesenice. Poročil se je naš delovni tovariš Terseglav Jože z gđ. Pintar Pepec. Skupinski odbor mu želi v novem stanu obilo sreče in bošjega blagoslova.

Krekova knjižnica

Slovenski pisatelj Mencinger pravi takele: »Tudi pri knjigah velja, kar opažamo pri žlgicah, čim slabše so, tem več jih porabimo in tem več jih razpeča trgovec.« Samo v korist ti bo, če se odločiš in namesto slabih knjig naročiš knjige, ki jih v skrbni izberi in res pomeni izdaja Krekova knjižnica. Primerjaj našo založbo z drugimi, pa boš videl, da nam resnično ne gre za dobiček, temveč da stremimo zgolj za ciljem, čim bolj širiti dober tisk in pametno duševno hrano.

Letno tri brošure knjige za 48 Din, vezane za 78 Din.